

เอกชัย ไวยโสภี 2553: พฤติกรรมการสื่อสารของครูวิทยาศาสตร์: กรณีศึกษาครูเคมีดีเด่น
ปรัชญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศึกษาศาสตร์- การสอน)

สาขาวิชาการสอนวิทยาศาสตร์ ภาควิชาการศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก:

อาจารย์พงศ์ประพันธ์ พงษ์โสภณ, ปร.ด. 215 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการสื่อสารของครูวิทยาศาสตร์และผล
ของพฤติกรรมการสื่อสารของครูวิทยาศาสตร์ที่มีต่อการเรียนรู้ของนักเรียน โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัย
เชิงคุณภาพ รูปแบบการวิจัยเป็นกรณีศึกษา โดยกรณีศึกษาคือ ครูเคมีดีเด่นและนักเรียนระดับชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร จำนวน 5 ห้องเรียน
โดยแบ่งเป็นกลุ่มเก่งจำนวน 1 ห้อง จำนวน 33 คน กลุ่มปานกลางจำนวน 2 ห้อง จำนวน 87 คน
และกลุ่มอ่อนจำนวน 2 ห้อง จำนวน 82 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 โดยวิธีการเก็บ
ข้อมูลที่ใช้ในงานวิจัยได้แก่ การสังเกตพฤติกรรมการสื่อสารของครูวิทยาศาสตร์แบบมีส่วนร่วม
การสัมภาษณ์ครูและนักเรียน การประเมินพฤติกรรมการสื่อสารของครูวิทยาศาสตร์ซึ่งเป็นการ
ปรับปรุงมาจากแบบประเมินของ She and Fisher (2000) การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ
การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลแบบจัดกลุ่มคำตอบจากแบบประเมิน
พฤติกรรมการสื่อสารของครูวิทยาศาสตร์ที่ประเมินโดยนักเรียน การสังเกตพฤติกรรมการสื่อสาร
ของครูวิทยาศาสตร์และการสัมภาษณ์ครูและนักเรียนในแต่ละกลุ่ม ส่วนข้อมูลเชิงปริมาณใช้การ
วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย ร้อยละ และมีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า

ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูเคมีดีเด่นมีพฤติกรรมการสื่อสารทั้ง 5 ด้านที่ประกอบด้าน
พฤติกรรมการสื่อสารด้านการทำทหายความคิด การให้กำลังใจและยกย่องชมเชย การใช้ภาษา
ท่าทางช่วยในการสื่อสาร การยอมรับและความเป็นมิตรและการควบคุมชั้นเรียนอยู่ในระดับมาก
หรือมีการแสดงพฤติกรรมการสื่อสารบ่อยครั้งในการสอนบทเรียนเรื่องกรด-เบสกับนักเรียนทั้ง
สามกลุ่ม โดยครูเคมีดีเด่นมีการปรับพฤติกรรมการสื่อสารให้เหมาะกับระดับความสามารถของ
นักเรียนในแต่ละกลุ่ม 2) พฤติกรรมการสื่อสารของครูวิทยาศาสตร์มีส่วนช่วยให้นักเรียนเกิดการ
เรียนรู้ได้ดีขึ้นโดยพฤติกรรมการสื่อสารด้านการทำทหายความคิดช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้
ดีขึ้นในด้านความรู้ในเนื้อหาวิชา ส่วนพฤติกรรมอีกสี่ด้านช่วยให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อ
วิทยาศาสตร์ได้เพิ่มขึ้น